

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת מיכאל מרדכי ביטון
גדי איזנקוט

4889/25/פ

הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון – תגמול לחיילים סדירים בסוף שירותם בתנאי קבע) (הוראת שעה),
התשפ"ד–2024

1. תיקון סעיף 15 בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו–1986¹, בסעיף 15, האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא:
- "(ב) יוצא צבא, גבר או אשה, שנקרא לשירות סדיר לפי סעיף זה או לפי סעיף 16, עד ליום כ"ה בסיוון התשפ"ד (1 ביולי 2024), באחד הגילים שמשמונה עשרה עד עשרים ושש, ושירותו הוארך עד לשלושים ושישה חודשים, יתוגמל בעד חודשי השירות שנוספו לפי תנאי שירות קבע."
2. תחולה תוקפו של חוק זה למשך שנתיים מיום פרסומו ברשומות; שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, רשאי להאריך את תוקפו של חוק זה בשנה נוספת.

דברי הסבר

מאז קום המדינה חלה חובת שירות בצבא הגנה לישראל (להלן – צה"ל). חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו–1986 (להלן – החוק), קובע את ההסדרים הנוגעים לגיוס ושירות בצה"ל, לרבות תקופת השירות הצבאי אשר נדרשים לבצע יוצאי צבא ומיועדים לשירות ביטחון. אף כי משך השירות של גברים השתנה לאורך השנים, הרי שמאז קום המדינה, אורך שירות החובה לגברים נקבע באופן אחיד, בלא קשר לתפקיד ולאופי השירות. כיום, קובע סעיף 15 לחוק כי תקופת השירות הסדיר המקסימלית של יוצא צבא גבר היא 32 חודשים. כן סעיף 16 קובע כי תקופת השירות המקסימלית של יוצאת צבא אישה היא 24 חודשים. הוראות אלו מתייחסות למי שיתגייס לצה"ל עד יום כ"ה בסיוון התשפ"ד (1 ביולי 2024), כאשר לאחר מועד זה עתיד משך השירות הסדיר להתקצר ולעמוד על 30 חודשים. ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) פרצה מלחמת "חרבות ברזל" עת החלה מתקפה משולבת מרצועת עזה שכללה ירי טילים לעבר ישראל וכן חדירת מחבלים ליישובי הדרום. בעקבות

¹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.

מתקפת הטרור הרצחנית החליטה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה. כמו כן, צה"ל הכריז על מצב כוננות מלחמה, שר הביטחון הכריז על מצב מיוחד בעורף במדינה כולה וכן הוחלט על גיוס מילואים נרחב בנסיבות חירום, לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008.

המציאות הביטחונית החדשה שנוצרה מחייבת מענה מבצעי משמעותי להגנה ולהמשך מאמץ המלחמה בכלל הגזרות. צה"ל ומערכת הביטחון עוסקים בתכנון המענה המבצעי המתפתח לשנים הקרובות, לרבות בהיבטי כוח האדם הנדרש.

לצד הלחימה בדרום הארץ, צה"ל נדרש להילחם ולבצע פעולות הגנה והתקפה משמעותיות בגזרות נוספות – בצפון הארץ, בגבול לבנון ובסוריה; במזרח הארץ, ביהודה ושומרון; ובחזיתות נוספות. כלל המשימות הללו יצרו עומס כבד על צה"ל ועל משרתיו בשירות סדיר ובשירות מילואים שנדרשו לרצף תפקודי אינטנסיבי.

לאור האמור לעיל, על רקע מאורעות התקופה, הרי שנוצר צורך משמעותי בחיזוק ובבניין כלל מערכי כוח האדם העומד לרשות צה"ל. זאת, כאמור, משתי עילות מרכזיות. ראשית, למרבה הצער, מאות מפקדים חיילים נפלו באירועי ה-7 לאוקטובר ובלחימה שלאחריהם, רובם לוחמים בסדיר ובמילואים. אלפים נוספים נפצעו והם אינם צפויים לחזור לכשירות מבצעית וללחימה. נוכח כך, נוצר פער משמעותי בסד"כ המבצעי הסדיר של צה"ל.

שנית, הלחימה במכלול הזירות, הובילה לבחינה מחודשת של הצורך המבצעי ולהערכה מעודכנת על תפיסת ההגנה של צה"ל בגבולות. הנחות העבודה המעודכנות, גורסות כי לפני צה"ל תקופה ממושכת של מצב כוננות ולחימה בעצימות משתנה בכל הגזרות, ובכלל הזירות. על כן, קיים צורך מבצעי חיוני להגדיל את היקף כוח האדם של חיילים בשירות סדיר בפרק הזמן המייד.

מצב חריג זה, הוביל את צה"ל לבצע מספר שינויים בהתנהלותו, שנועדו למצות את הסד"כ הקיים בצורה הטובה והיעילה ביותר. זאת, בדרך של אימונים תוך כדי לחימה, קיצור פרקי הכשרה, ביצוע הסבות, העברת משתחררים לשירות מילואים מייד, קריאה ללוחמים מפרקי שירות לא פעיל, הפעלת חיילי מפקדות לשלל משימות ועוד. במקביל, צה"ל פועל להרחבת היקף הסד"כ הלוחם באופן שיאפשר את הפעלתו בגמישות רבה יותר. דא עקא, במהלכים אלו לבדם אין די כדי למלא את החלל שנוצר.

נוכח הצרכים הביטחוניים העדכניים, בשים לב להערכה מחודשת של האיומים הביטחוניים על מדינת ישראל, לתפיסת הביטחון העדכנית ולתרחישי הייחוס בצה"ל, ועל מנת להימנע מפגיעה בכשירות המבצעית וביכולת הלחימה של צה"ל, מוצע כי במצב שהוחלט להאריך את תקופת השירות בה חיילים יוצא-צבא גבר או אשה ביחס למצב הקיים, הוא יתוגמל בעד ההארכה בתקן ותשלום של שכר ותנאי קבע, בגיבוי של עשרת אלפים תקנים תוספתיים לצבא לשנה הראשונה בקבע.

הדבר יחלו גם על משרתי שירות קצר בצבא, ששירותם הוארך, ועל כן יינתן להם תשלום של שכר ותנאי קבע של חמישה חודשים, לרבות חיילי נח"ל והסדר.

מוצע כי תחולת הוראה זו תהיה לשנתיים, עם אפשרות להארכה לשנה נוספת באישור ועדת החוץ והביטחון. מהלך זה יוביל לתגמול כלכלי משמעותי לכוח הלוחם של צה"ל ולמערכים תומכי הלחימה, שמקדישים את חייהם להגנת המדינה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ח בתמוז התשפ"ד (24.07.2024)